АНТИБІОТИКОЧУТЛИВІСТЬ ПОЗАЛІКАРНЯНИХ MRSA ТА MSSA ШТАМІВ СТАФІЛОКОКІВ, ЗБУДНИКІВ ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

*Воронкіна І.А., Деркач С.А., Крилова І.А., Коцар О.В., Габишева Л.С.**

ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України»;

**Харківський національний медичний університет*

Актуальність. Насьогодні з важливою проблемою сучасної медицини є широке розповсюдження гнійно-запальних захворювань різного ґенезу. Одним з головних факторів, що знижує ефективність їх лікування, являється постійно прогресуюча резистентність мікроорганізмів до антибіотиків та інших лікарських засобів. Серед потенційно найнебезпечніших збудників гнійно-запальних інфекцій є метицилінорезистентні стафілококи (MRS), циркуляція яких набуває у світі глобального масштабу. Однак, реальний рівень поширення MRS-штамів як в окремих лікувальних закладах, так і в регіонах у цілому, залишається нез'ясованим.

Враховуючи той факт, що в більшості випадків як стаціонарним, так і амбулаторним хворим призначення антибіотиків відбувається емпірично, без урахування чутливості збудників та регіональних профілів їх резистентності, відбувається популяційна селекція полірезистентних штамів як серед нозокоміальних, так і позалікарняних штамів.

Мета роботи: вивчення антибіотикочутливості позалікарняних штамів S. aureus, вилучених із різних біотопів хворих гнійно-запальними захворюваннями.

Для досягнення поставленої мети сформульовано наступні задачі:

1 визначити метицилінорезистентність позалікарняних штамів стафілококів, вилучених з різних біотопів хворих;

2 провести порівняльне вивчення антибіотикочутливості MRSA та MSSA штамів;

3 визначити профілі резистентності та питому вагу полірезистентних штамів S. aureus за допомогою комп'ютерної програми WHONET.

Матеріали і методи. Відбір матеріалу для досліджень та ідентифікацію мікроорганізмів проводили за загальноприйнятими методами. Чутливість до антибіотиків визначали диско-дифузійним методом на середовищі Мюллера-Хінтона з використанням стандартних комерційних дисків (HiMedia, Індія). Наявність метицилінорезистентності підтверджували методом скринінгу на агарі з оксациліном та безпосереднім виявленням гена mecA за допомогою ПЛР. Від амбулаторних та госпіталізованих у стаціонар хворих з гнійно-запальними захворюваннями (абсцесами, фурункульозом, ангінами, уретритами та простатитами) вилучено та ідентифіковано 175 штамів S. aureus. Обстеження госпіталізованих хворих проведено в перші дві доби, що виключало нозокоміальне походження інфекції.

Результати. Визначено, що 98 штамів були метициліночутливими (MSSA), 77 – метицилінорезистентними (MRSA). Серед MSSA штамів високі показники антибіотикочутливості спостерігались до препаратів цефалоспоринового ряду (цефтріаксону (74,5 %), цефазоліну (72,4 %)), аміноглікозидів (80,6-81,6 %), фторхінолонів (89,8-91,8 %), макролідів (82,6 %), 100 % штамів MSSA були чутливими до ванкоміцину.

Більшість штамів MRSA (близько 75,0 %) характеризувались резистентністю до β-лактамних антибіотиків (цефазоліну та цефтріаксону). Достовірно менш чутливими ($p<0,05$) MRSA штами були і до інших класів антибіотиків. Найбільшою активністю відносно MRSA штамів регіонального походження, крім ванкоміцину, володіли препарати фторхінолонового ряду (офлоксацин у 82,9 %, ципрофлоксацин – 85,7 %), що робить їх антибіотиками вибору при емпіричному лікуванні та для стартової терапії хворих на стафілококову інфекцію. За допомогою комп'ютерної програми WHONET визначено профілі резистентності у стафілококів. Виділені штами MRSA мали 23 антибіотикотипи, що вказує на відсутність серед циркулюючих позалікарняних стафілококів епідемічно значущих штамів. Питома вага полірезистентних штамів стафілококів (стійких до трьох або більше груп антибіотиків) у групі MRSA склала 26,4 % в той час, як серед серед MSSA даний показник не перевершував 3,5 %.

Висновок. Виявлені особливості антибіотикочутливості позалікарняних штамів S. aureus свідчать, що визначення метицилінорезистентності штаму є необхідною умовою для проведення раціональної антибіотикотерапії хворих з гнійно-запальними захворюваннями.

Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, м. Суми, 10-12 квітня 2013 р. / Відп. за вип. М.В. Погорєлов. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 135-136.